

Nro. 13.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Augustusnak 12-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

Hadi Történetek.

I. Olasz Országban.

Meg esett a' Frantziáknak a' Diószegi vásár. Így szoktak a' Magyarok az ólly emberekről példabeszédben szólni, a' kik nagy bizodalommal fognak ugyan valamihöz, de mikor ingyen nem is vélnek, akkor tsallya meg őket az álhatatlan szerentse. — Eppen így jártak a' sok győzedelmekben, és hitetlenül gyűjtött kintseikben felvalkodott Olasz Orzági Fr. ármádiának vezérjei, meg esett nékik nem a' Diószegi, hanem a' Mantuai vásár, nem egy hamar fognak ök a' Gr. Wurmser által nékiek adatott pofontsapásról el felejtkezni.

Úgy haljuk, ámbár még ezt hivatalbeli tudósításból nem olvastuk, hogy 8000 Frantziánál többet le vagdaltak a' magyar huzárok, és hogy egész Austriai *Lombardiából* ki üzték volna *Buonapartét*. — A' közelebb múlt posta napon Gr. *Orlandini* Ingenieur-fő Strazsamerster által hozatott, és dél tájban ki is nyomtattatott, de az időnek rövidsége miatt a' Magy. Kurir táskájából ki maradt tudósításban ekképen adja elő Gróf *Canto d'Yrles* Cs. K. F. M. Lajtinánt, a' *Mantuai* várnak Commendánsa, azon erősségnek hat hetekig tartott ostromoltatását, és az azután történt dolgokat: „Ki nem lehetvén, úgymond, az ostromló ellenség számát tanulni, eleinte tsendességben vólt a' várban lévő őrizet, hanem annakutánna meg fogván a' várban lévő baromnak eledele, Jul. 6-ik és 16-ik napjain próbát tett a' ki ütéssel. — Az elsőbb ki ütés alkalmatosságával 20 szekér fűvet vitt bé, el rontotta az ellenség töltéseit, 's 100 embert ölt meg. Az utólsóbb ki ütéssel 2400 emberrel ment ki *Vukassovich* Generál-Major. (Ez ám az a' hires vitéz, a' ki az utólsó Török háborúban, a' *Scutari* Bassa engedelméből, sok *Montenegrinusokat* fel fegyverkeztetett a' fenyes *Porta* ellen), első sántzait el rontotta, és 1 kapitányt, 3 hadnagyot 's 74 köz embert el fogott, és 1400-at le vágott, két tisztnél, 68 all tisztnél és köz emberrel többet el nem vefztvén az alatta lévőek közül. —

Végtére Jul. 18-ik napját követett éjjel hozzá fogott az ellenség a' vár ostromlásához, és mingyárt akkor 4 batteriából ágyúztatott a' várasra és várra, egyfzersmind lajtorjákat rakatott a' kamátákra és külső bástyákra, de ezeket nemtsak vissza verte, hanem 900 embert meg ölvén és sebbe ejtvén *Rukavina* Cs. K. Generál-Major, héjjáavalóva tette gonosz feltételét. Az alatta lévőek közül 7 ember hólt meg; 32 esett sebbe, 8 tévelyedett el.

Jul. 20-dikán formaliter fel kérte *Buonaparte*

Fr. Generális a' várat, és minekutánna üres kóssárral tért volna vissza az oda bé küldetett embere, éjjel nappal dolgoztatott a' földi erősségeken, úgy mint a' várhoz vivő paralella és görbe lineákon, mellyeknek végződésekkkel Jul. 27-ik napján viradtakor ismet hozzá fogott a' kemény ostromhoz, és azon hólnapnak utolsó éjjeléig folytatván éjjeli 11 órakor szünt meg a' bombák és tüzes golyóbisok várba való hányatasától, a' mellyek nem kevés kárt okoztak a' benn lévő épületekben.

Éjfél után nagy szekérsörgés hallatott a' Fr. táborból, reggel felé le tsendesedett, a' midőn a' vár Commendánsa ki küldött emberei által azt a' tudósítást vette, hogy minden ostromló eszközeinek és magazinumjainak hátra hagyásával elfutott az ellenség, ki tanúlván spionnyai által, hogy nagy erővel igyekezzék Gr. *Wurmser* fő vezér ellene menni. Mindjárt akkor egynéhány *Jósef* fő hertzeg regementjéből való huszárokat, és Horvátokat küldött ki *Rukavina* Generál-Major az ellenség táborába, a' kik az ott találtatott eszközöket és élést el foglalták, 's a' még ott múlatott ellenséget le vagdalták, és fogságra vitték.

Ezen egész ostrom ideje alatt, a' vár Commendánsának jelentése szerént, 1 all-hadnagy, 1 zászlótartó, és 118 all-tiszt és köz ember veszett el fegyver miatt benn vólt hadi seregeink közül; 12 tiszt, 381 all-tiszt és köz ember kapott sebet, egy tiszt és 86 all-tiszt 's köz ember fogatott és tévelyedett el.

Nagyon magasztallya a' fent nevezett vár Commendánsa, a' benn lévő katona őrizet vitézségét, álhatatosságát, hivséget, és fejedelme szolgálatjában mutatott készséget. Magasztallya az alatta lévő tiszteket is közönségesen; különösen ditsiri *Rukavina* és *Vukassovich* Generál-Majorokat; *Weisz*, *Finetti* és *Büschitz* Obristlajtinántokat, *Bubna* fő Strázsamestert, *Mack* lovas Kapitányt, *Koszlowsky* Ulánus fő hadnagyot; *Klein* all-had-

nagyot a' *Jósef* fő hertzeg huzár seregéből; *Eckhard* all-hadnagyot az *Antal* fő hertzeg magyar gyalog regementiből; végtére az ide *Bétsbe* Kurir fővel jött Gr. *Orlandini* fő Strázsamestert, a' ki nemtsak leg jobb plánumot készített a' vár védelmezésére, hanem annak el követésében is leg nagyobb szorgalmatosságot mutatott.

Az Olasz Országi Cs. K. armádia szerentséjét ekként adja elő egy *Triesti* Aug. 3-ikán költ magános levél. A' mai napon *Ferdinánd* fő hertzeghez Olasz Országból jött kurir azt a' kellemetes hirt hozta magával, hogy Gr. *Wurmser* fő vezér Aug. első napján a' *Mantuai* várban ebéd tett, hogy *Gvozdanovich* F. M. Lajtinánt egészlen öfzve törte *Brescia* mellett a' Frantziákat, hogy minden oldalról hátrabb nyomta őket; és hogy armádiánknak egy része által ment volna már a' *Ficénó* vizén. (Ez a' folyó viz a' *Sz. Gothard* hegyéből ered, és a' *Pó*, vagy *Pádua* folyó vizébe omlik *Pávia* alatt). — A' *Velentzei* Respublikához tartozó *Peschierai* várban lévő Frantziáság már capitulálni akart, de azt kívánják tőlök vezérjeink, hogy discretióra, az az, a' győzedelmesek szabad tettzésekre adják fel magokat.

II. Német Országban.

A' kik ezen Országbeli történeteket helyesen és haszonnal akarják olvasni, szükség azoknak megtartani, hogy a' jelenvaló időben, három különböző helyen lobog a' *Mars* isten haragjának égő szövetneke, úgymint 1) a' *Rénus* vize mellett lévő *Moguntzai*, *Ehrenbreitsteini*, *Manheimi* és *Filipsburgi* várak körül. 2) A' *Svéviai* kerületnek innenső határan. 3) A' *Frankóniai* kerületnek *Saxoniai* és *Cseh* Országi hatarai mellett. Az első szám alatt nevezett erősségekben rész szerént Cs. K. rész szerént Imperialis seregekből all a' várt védelmező katona őrizet. — A' *Svéviai* kerület innenső határán *Károly* fő hertzeg, a' *Frankóniai* kerületben Gr. *Wartensleben* hadi Tárnokmester

vezérlik a' Cs. K. seregeket. Az elsőbb ellen *Moreau* a' felső *Rénusi* Fr. armádiának fő vezérje, az utólsóbb ellen az alsó *Rénusi* Fr. seregeknek fő kormányozója *Jourdán* hadakoznak. A' *Manheimi* és *Filipsburgi* várakat a' *Moreau* armádiájának egy része, a' *Moguntziai* és *Ehrenbreitsteini* várakat pedig a' *Jourdán* és *Bournonville* Generálisok alatt lévő seregektől való divisiók ostromolják. A' *Moguntziai* V. Fejedelemséghez tartozó, és *Moguntziához* három melföldnire, magas és meredek hegynek tetején fekvő várat *Königsteint*, a' *Kléber* divisionalis Generális corpusától való osztályok ostromlották és foglalták el. Képtelen volt az abban lévő gyenge katona őrizet a' viznek szüksége miatt capitulálni, melyet a' vár alá vivő vizeknek elásása által vittének végbe a' Frantziák.

A' *Moguntziai* vár felől ezeket olvassuk egy közönséges levélben. — Az ebben lévő katona őrizet 14 — 15 ezer főből álló, felénél többek az Imperialistak, a' fő Commandirozó *Neu* Cs. K. Generál. — A' múlt hólnapnak 19-ikén minden szükségtelen lakosok ki küldettek onnan, és a' külső vigyazatig kisírtetvén magoknak hagyattak. A' külső és igen messze ki terjeszkedő földi erősségeket mind le rontatta a' nevezett Comman-dáns, hogy ekképen annal jobban védelmezhesse a' belső erősségeket. — Még úgyan eddig hozzá nem fogták a' Frantziák ezen erős vár ostromlásához, de a' *Höchsti* erősséghez való közelgetésekből, 's egyéb készületeikből azt lehet sajditani, hogy nem sokára fogják azt halasztani.

A' *Manheimi* körülállásokról mi ezeket olvassuk, egy Jul. 25-ikén ottan költ magános levélből: A' mi környékünkön úgyan még most meg lehető tsendesség vagon, és a' *Heidelbergába* vivő úton és út mellett egyetlen egy Frantzia sem mutatja magát: mindazáltal meg nem szünik az itt lévő katona őrizet a' leg jobb védelmező állapotba tenni a' várat. Hogyha az idő engedi,

öszve fogja a' *Necker* vizét a' *Rénussal* kaptsolni, 's várasunkat szigetbe tenni. Addig, mig a' felső *Rénusi* Fr. armádia magát az alsó *Rénusi* armádiával öszve nem kaptsollya, tsendességben lehetünk.

Az *Ehrenbreitsteini* várat nemtsak környül vették, hanem már egynéhány izben keményen is ostromlották a' Frantziák. Haljuk, mit beszélnek a' *Koblentzből* jött tudósítások: Juliusnak 19-dikén, éjfélt után 1 órákor, hozzá fogott a' Fr. ostromló armádia *Ehrenbreitstein* ágyúzásához, és mingyárt akkor igen sok golyóbisokat repített a' várba, a' mellyek mindazáltal kevés kárt okoztak annak. Ellenben annal többet szenvedett *Thal Ehrenbreitstein*, az az, a' vár alatt lévő váras, holott sok helyen tüzet tsináltak a' tüzes golyóbisok, melly annyira meg világosította a' setét ég kárpitját, hogy mint nappal úgy lehetett útzainkon az irást olvasni. — A' *Márpésiai* kösziklák keménységehez hasonló szivek is meg lágyúltak volna a' szegény *Thal Ehrenbreitsteini* lakosoknak jajgató sirásaikon. — Reggeli 8 órákor lett vége az ágyúzásnak. — A' mi lábaink is rezkettek a' félelem miatt. — A' jövő éjjel hét batteriakról 50 ostromló és köfal törő ágyúkból fogják azt ágyúzni kezdeni. — Még eddig vitézi módon viselte magát a' várban lévő katona őrizet, és gyakor ki ütése által sok kárt tett az ostromló elenségben.

A' *Károly* fő hertzeg vezérlése alatt lévő Cs. K. armádia *Güntzburg* mellett *Ulm* városan innen négy mélföldnire, a' *Fröhlich* Generális corpora pedig *Braunau* alatt szállottak táborba. — *Ulma* városa környéken két ezer négy lovas szekérnek kellett 12 óra el forgása alatt ki állani az ott lévő magazinumnak *Güntzburgba* való által vitelére. — Egyébb aránt semmi nevezetes dolog nem történt ennél az armádiánál.

A' *Frankóniai* kerületben táborozó, és Gr. *Wartensleben* vezérlése alatt lévő Austriai armá-

diának jelenvaló állapotjáról és hol létéről semmi bizonyost nem tudunk. — Hogy az ellene hadakozó *Jourdán* Generális, Generálstabjával együtt *Schweinfurtban* legyen, mint bizonyos dolgot úgy beszélnek, a' *Würzburgi*, és *Norimbergai* levelek. A' múlt hólnap enyészete felé egynéhány véres tsaták történtek *Schweinfurt* környékén. (Ez a' város hét mérföldre fekszik *Würzburgtól* észak felé). — Leg véresebbek voltak a' Jul. 28-ik, és Aug. 3-ik e' 4-ik napjain történtek. — A' Jul. 28-ikán történt tsatában nemcsak meg verték, hanem hátrabb is nyomták a' miéink a' Frantziákat, 150 embert meg öltek és meg sebesítettek, 's ugyan annyit fogtak el közülök. — Az Aug. 3-ik napján *Bamberg* mellett történt tsata is igen neves volt, és reggeltől fogva setét estig tartott az ágyúzás, mellynek borzasztó ropogását *Erlangában* is jól hallották. — Mindezeknél sokkal véresebb és vakmerőbb volt az *Ebrachi* klastrom mellett esett viadal, mellyben az ellenségnek számos vólta miatt kéntelen vólta a' Cs. K. armádia magát *Burg-Ebrachon* túl vonni.

Német Ország.

Ismét két Német Birodalombeli Status békélt meg a' Frantziákkal, úgymint a' *Bádeni Markgróf*, és a' *Würzburgi* püspökség.

A' Cs. K. armádiától haza hivatott *Sakszóniai* contingentialis hadi népre nézve következő hirdetményt adatott ki a' *Sakszóniai* V. Fejedelem *Dreszdában* Jul. 26-ik napján 1796-ban: „Ö *Sakszóniai* V. hertzege nem mint különös fejedelem, hanem mint Német Birodalombeli tag; annak tartozó köteletségének végbe vitele végett fogott fegyvert a' Fr. Respublika ellen; de e' mellett gyakorta sürgette a' Német Országi Gyűlésen ezen káros hadakozásnak kivánt békességgel való fel tseréltetését. — Ö V. hertzegeinek principumaival tökéletesen meg egyeznek azon rendelkezései, mellyeket az Imperialis armádiánál vólta

hadi népének vissza hivatása eránt tett, mellyet nem azért mivelte, mintha a' Német Birodalom eránt tartozó kötelességet tovább is tellyesíteni nem kívánna, hanem hogy maga birodalmait a' fenyegető veszedelem ellen eleve védelmező állapotba helyheztethesse" s. a' t.

Nem elég vólt, hogy egész ereje felett való contributiót vetettek *Frankfurt* városára a' Fr. vezérek, nem elég, hogy azon summát a' meg határozott időre egészen ki fizettetni akarják, és tellyességgel semmi esedezésnek helyet adni nem akarnak; hanem e' mellett szüntelen requisitiókkal nyomorgatják a' lakosokat. — Jul. 29-ikén 100 ezer rozs és búza lisztet, 500 ezer pint pálinkát, 100 ezer pint etzetet, 300 ezer font sót, 150 ezer mázsa szénát, ugyan annyi kéve szalmát, 50 ezer zsák zabot és 2000 ökröt kívántak a' Fr. ármádia számára, a' mellyeket nem egy városnak, de egy egész tartománynak is súlyosan esne ki fizetni. — *Breyer* Fr. Generális parantsolatjára le vétetett a' Császári tzimer a' posta ház faláról. — A' Fr. Generál-Commandó és Commissariatus hagyásából, minden azon városban, vagy annak környékén rejtekben lévő, vagy a' Cs. K. vagy más Frantzia Respublika ellen hadakozó hatalmassághoz tartozó lisztet, abrakot, szénát, szalmát, 's több efféle táborigeleséget kemény büntetes alatt ki kell jelenteni, úgy hogy a' ki azt nem mivelte, úgy fognak vele bánni, mint a' Fr. nemzet világos ellenségével. Még a' kenyér sütöket is érdekli ez a' kemény parantsolat, és ők is kötelesek a' magazinumaikban lévő kenyeret által adni.

Jul. 23-ik napján mind a' Fr. fő kvártély, mind a' Generálstab, melly számos személyből álló, *Friedberg*ből *Frankfurt*ba tétetett által. — Az evvel együtt oda ment táborigeles hivatalnál egy kórmányozó, 18 titoknok, 20 kurir, 40 postillion, és 80 lovak vagynak. — Azóltától fogva mind a' *Friedbergi*, mind a' *Sachsenhauseni* kapu-

kon passus nélkül szabad ki 's bé járni; ellenben, mivel az ott lévő Fr. katonák őrizet elégtelen minden fő helyeken való vigyázatra, a' több kapuk még most is zárva tartatnak. — Világosan meg tiltotta a' *Frankfurti* Fr. Commendáns, hogy senki a' Fr. katonáknak seren kívül, semmiféle italt, se penzért, se ingyen ne adjon.

A' *Svéviai* kerületből iratik, hogy azon kerületbeli hat gyenge batallionból álló katonaságot, a' melly tudniillik a' *Kéhlnél Rénuson* által jött Frantziákat vissza nem verte, környülvéven néhány Cs. K. seregek minden fegyverétől meg fosztották. —

A' *Prussziai* koronához tartozó *Anspachi* és *Barayti* hertzogségek neutralitásának tökéletes fenn tartására, ne hogy azokba is bé rontson az ellenség, meg tétettek az illendő és szükséges rendelkezések. Mindenütt a' határ széleken illyetén felülrással való fekete táblátskák függesztettek fel: *Territorium Borussicum*, vagy *Feudum Borussicum*. E' mellett, a' hol jobban lehet a' kóborló emberektől félni, néhány gyalog és lovas osztagok is küldettek ki a' linéa őrizetére, a' melly mind a' Cs. K. mind a' Fr. katonaság által illendő tekintetben tartatik.

Augustusnak első napján, esteli hat órákor érkezett Gr. *Wartensleben* Cs. K. hadi Tármeister *Bambergába*; a' vezérlése alatt lévő, és 50 ezer főből álló Austriai armádia *Forkheim* mellett ütött sátrat. — Aug. 3-ik napján este *Bambergból* is oda mentek a' Cs. K. truppok.

Frantzia Ország.

Az új municipalisták' választatása Jul. 20-kán kezdődött el *Párisban*, az anarchisták, royalisták, és terroristák köröm szakadásokig azon vóltanak, hogy a' magok tzimborás társaik közül valókat szúrhasanak bé azon hivatalokba, 's azok által eszközölhessék azon fel tételeket, a' mellyeknek

végre hajtására már sokféle útat módakat kerestek és próbáltak, de még eddig mindenikkel hajó törést szenvedtek. Azt mindazáltal tsak ugyan végbe vitték, hogy kevés ember jelent meg az ilyen gyűlésekbe. — A' *Thermidor* 9-ik, az az Jul. 27-ik napján tartatandó nevezetes innepre, a' mellyen tudniillik *Roberspiere* meg bukott, nagy készüléket tesznek a' hevesebb patrióták.

A' Terroristák *Baboeuf* titkos barátjai esténként nagy számmal szoktak a' Thuillerie (a' vólt királyi palota) előtt öfzve gyűlleni, és nemtsak a' külső Departementumokban, avagy osztályokban, hanem *Párisban* is újabb zenebonát igyekeznek indítani, és a' mostani Constitutiót, a' mellyet ők tyrannismusnak nevezi, a' föld színéről el törülni. Fel tételeket Jul. 14-ik napján akarták végre hajtani; de ezt is hijjábavalóvá tette a' Directorium, és a' belső tsendességre ügyelő Commissió a' Policey. — De még így sem tsüggettek el a' terroristák, még most is azt merik mondani, hogy egy hólnap múlván nagy változások fognak Frantzia Országban esni.

A' múlt hólnapnak 16-ik napján tartatott gyűllesében az ifjú tanatsnak, egy plánumot adott bé *Camus* a' Fr. Respublikának mostani kintstartója, a' közönséges jövedelemről és költségről. — Az ő számvetése szerént 500 — 600 millió livrára megyen a' Respublika jövedelme, ehez kelletik, úgymond ő, a' költségnek is alkalmaztatni, és a' szükségtelen hivataloknak el törülni. — A' költségekre ügyelő Commissiónak mostan készített plánuma szerént, negy classisra fognak a' Respublika közönséges költségei fel osztatni, u. m. a' közönséges hivatal viselők fizetésére, a' Respublika kormányozására, a' közönséges adosság ki fizetésére, penziókra, és a' köz haszonra fordítandó költségekre.

A' melly eb egyfizer a' dunát által úfza, masszor is néki úgrik annak. *Drouet* az Austriai fogságban lévén, fog házának ablakáról le bo-

tsátkozott, hanem az ágya lepedőjéből tsinált kötele el szakadván a' sántzba esett, egyik lábát el törte, és fél hóltan vitetett fel fog házába. — Mostani fogságából való ki szabadulására újabb probát tett, és által fúrván tömlötz szobájának az oldalát, azon akart ki búyni, hanem jókor észre vévén a' tömlötz tartó a' dolgot, szorossabb rabságra vetette ötet. — Egy más rab, a' ki 20 éztendeig való vas lántzokra vólt sententziáztatva, nyomorúságának meg rövidítésére más bizonyosabb utat talált. Tudniillik a' *Conciergeri* névű tömlötz ház gondyiselőjének feleségét, a' ki mindenkor sok jót tett az ottan vólt és lévő rabokkal, magához hivatván, szivébe egy kest döfött, a' ki abban a' szempillantásban szörnyű halált hólt. Maga mentségére azt mondotta, hogy ő a' hofzas fogságnál fellyebb betsülli a' halált.

Elegyes Történetek.

A' Cs. K. Generálisok levelet küldvén a' *Grizoni* Respublika előjároihoz arra kötelezték magokat, hogyha a' Frantziák határjaikra nem lépnek, ők sem fogják azt mivelni, és a' hegyeken vigyázaton állott strazsák által történetből okoztatott kárt is vissza térítik. — Az *Onegliában* lévő Fr. Commissarius' titoknokja orozva meg öletett. (*Oneglia* a' *Génuai* Respublikában fekvő, de a' *Szabaudiai* hertzeghez tartozó *Onegliai* hertzégységnek anyavárasa). — A' *Génuában* lévő Fr. minister *Faypoult* szabadtságot adott a' Fr. kapzsi hajóknak a' neutralis tartományokbeli hajóknak el rablására. Kevésbe múlt, hogy *Verónánál* el nem tsipték huszárjaink *Massena* Fr. Generálist. *Buonaparte* Fr. fővezér *Florentziába* lett menetelekor *St. Miniatóba* is el fordúlt, 's meg látogatta ottan lakó vér szerént való rokonját *Buonaparte Filep* Kanonokat. Ezen alkalmatossággal rendkívül való tiszteletet tettek nékie a' *St. Miniatói* lakosok. — A' *Módenai* hertzegséghez tartozott *Massa* és *Carrara* hertzegségeket el foglalván a' Frantziák magok Respublikájához kaptsozták, melly tselekedetek által nagy

szeget ütöttek a' *Génuai* Tanács fejébe, mivel már most minden oldalról Frantziák a' szomszédjaik, 's velek is úgy bánhatnak, mint az *Esopus* oroszlánja a' vele osztozni akaró állatokkal. — *Korsika* szigetében újabb nyughatatlanság' szikrái ütötték ki magokat. — A' *Génuai* kikötő hely előtt fel 's alá járkaló *Anglus* Admirál nagyon sürgeti, hogy a' Frantziáknak ott lévő pénzeket és jószágokat adja kezébe a' kormányszék, tromfot tromfál akarván ütni a' Frantziák által *Livornóban* el foglaltatott *Anglus* árú portékákért és pénzért. — *Alessandriában* nagy veszekedés vólt a' Frantziák és *Pedemontánusok* közt a' *Szabaudiai* király neve napján, és mind a' két részről számosan vesztették el életüket. — A' *Velentzei* Respublika 20 ezer főből álló vigyázó hadi sereget állított ki szélső határaitra, a' Frantziák tovább való nyomulásoknak meg akadályoztatása végett. — *Norimberga* szabad imperialis város *Bétsbe* küldött követjei által panaszt tett a' *Norimbergai* külső városakat erőszakosan el foglaltató *Prussziai* király ellen, melly tselekedete által 150 ezer tallér kárt okozott a' városnak esztendőnként. — Az *Augspurgban* öszve gyűlt *Svéviai* kerületbeli Statuok is fegyverszünésre léptek a' Frantziákkal. **XVIII.** *Lajos* király hitvese *Lindauba*, a' *Bodensee* mellett lévő Szabad imperialis városba érkezett, 's ottan várja Fels. férjétől a' parantsolatot, hova vegye magát. — A' *Wetzlárban* lévő imperialis Kamarának szabadságot adott a' Fr. vezér hivatalos dolgainak bátorságos folytatására. — Hasonló szabadságot nyertek azon Német Országi posta hivatalok, a' mellyek most Frantzia sas körmök közt vagynak. — A' *Moguntzia* előtt táborozott *Orániai* hertzeg *Fridrik* corpora, rész szerént a' nevezett várba, rész szerént a' *Ménus* vizén túl húzta magát. — *Frankfurt* városában senkinek sem szabad éjjeli 10 óra után lampás nélkül az útzákon járni. — *Gelnhausen* a' *Hanóviai* Grófságban fekvő imperialis szabad város, a' Frantzia hadi sattszolástól meg ijedvén, önként a'

Haffziai Landgróf birtoka alá adta magát. — A' *Moguntziai* Érsek *Würzburgot*, még a' *Frantziák* oda lett bé menetele előtt el hagyta, hanem hová ment nem jelentik a' Német Országi levelek. — A' *Treviri* és *Kolóniai* Érsekek *Dreszdába*, a' *Biponti* hertzeg *Anspachba* mentek. — A' *Frantziák* előtt honnyaikból ki költöztekkel dugva vagynak a' közönséges utak. — A' *Frankfurtból* ki költözött szép nem, szabadságot nyert a' honnyából való vissza menetelre. — B. *Wesserer* *Svéviai* kerületbeli Tanácsos úrra bizatott, hogy a' Cs. K. armádia eránt tegyen illendő rendelkezéseket. — A' *Toskánai* nagy és fő hertzeg *Ferdinánd Styriába* fog jönni, és a' *Grétz* várasa szomszédságában lévő *Eggenberg* hertzegi Kastélyba lakni, mellyet 1200 aranyon fogadott ki bérbe. Udvari tselédjei 105 személyből állanak. — A' *Helvétziai* Kantonokban három esztendőktől fogva tartózkodott, fegyvert fogható Fr. emingransok, mintegy 10 ezeren kéntelenek voltak onnan is ki költözni, a' kik többire Fr. Ország déli tartományaiba húzták magokat. — Azok, a' kik *Angliába* akartak menni passust nem nyerhettek a' *Helvétziában* lévő *Anglus* ministertől *Wikhám* úrtól. — A' *Condé* hertzeg corpusából meg maradt seregek a' Gr. *Wurmser* vezérlése alatt lévő Cs. K. armadiához menni parantsoltattak.

B é t s.

A' patriotismus lelke egyfzeriben fel ébredt a' *Bétsi* tehetősebb uraságban. *Paar* és *Salm* hertzegek, 's több hozzá hasonló *Austriai* Magnások egy 3000 főből álló szabad corpust állitanak fel tulajdon költségeiken, ólly végből, hogy mivel a' rendes katonaság az armadiához küldetik, ezek vigyázzanak az *Austriai* véghelyi várasokban. Az ezen katona karba magokat bé irató ifjúságnak mind zsóidja igen jó, mind a' háború végződése után jussa leszen el kezdett tudományának további folytatására. A' kik a' *Cancellarián* lévő *practikánsok* közül ezen szolgálatra ajánlják ma-

gokat, helyek üresen fog hagyatni, 's övék lesznek az első vacantia. Ezen fel tételek mellett már is igen sokan iratták be neveiket a' *Bétsi* Akadémiában tanuló ifjak, nevezetessen a' törvényt tanulók közül. Tegnap előtt este már 800-ra ment ezen új vitezeknek a' száma.

Az isteni segedelemért való áhétatos esedezés végett, sokan mentek innen, a' *Steyer* Országi *Mária Czelbe* a' kik tegnap reggeli öt órakor felgyülekezvén a' *Sz. István* templomába, a' *Sz. Mise* végződése, és a' reájok mondott áldás és gyökeres intés után onnan mindjárt el indultak két papi személlyel együtt.

A' *Tropaviai* és *Jégendorfi* hertzogségeknél fő Kapitányát, és az oda való törvényes *Dicasterium*nak előülőjét Mélt. Báró *Szobek Kajetán* urat, az uralkodó Haz, és Status eránt sokféle történetekben mutatott nagy érdemeiért valóságos titkos Tanácsosa tenni méltóztatta Császár ö Felsége. A' Cs. K. ármádiánál lévő B. *Szobek* Obristlajtnánt úr is igen vitézi módon viselte magát nem régiben az ellenség előtt.

Magyar Ország.

Budáról Aug. 5-ik napján. Tegnap előtt érkezett szerentsessen ide vissza ö királyi nagy hertzége *Jósef* Fels. Helytartónk, udvari belső Komornyikjával Gr. *Nádasdy* ö Nagyságával. Ma délben 12 órákor egy lakos vigyazatlansága miatt tűz támadván a' vizi várasnak egy oldalaslag való útzájában, nemcsak ott, hanem más tavolabb fekvő épületekben is sok kárt okozott, úgy annyira, hogy egy két óra alatt 20 ház emészte-tett meg. — Kiváltképen a' hozzánk vizi puskáikkal által jött *Pesti* lakosoknak közönhetjük, hogy több kárt nem vallottunk.

Nyiregyházan Jul. 18-ik napján. Itt szomszéd-ságunkban, egy *Bakta* nevű helységben nem régiben sokadalom lévén, egy *Nyiregyházi* szegény

ember két tinajat el adni hajtván, azokat két be-
 tsületes tekintetű embernek el adta, a' kik néki
 kész pénz helyet bankótzedulával kívántak fizet-
 ni, hanem a' szegény ember nem értvén a' papi-
 ros pénzhez, egy más hasonló ésméretlen ember-
 től tudakozódott annak jóságáról, a' ki néki azt
 felelte, hogy azt a' papirós bankótzédulát akár-
 mikor fel válthatja, sőt ha néki elegendő ezüst
 pénze vólna, mindjárt maga is fel váltaná. Igy
 lévén a' dolog a' szegény ember tinait által adván
 a' vásárlóknak, papiros pénzével haza kullogott, és
 mindjárt adosságának ki fizetéséről gondolkozván,
 felesége által a' bankótzédulát fel váltani küldötte.
 De igen nagy szerentsétlenség érdeklette ötet, mi-
 vel a' nem bankótzédula, hanem más féle tzedu-
 la lévén üressen ment vissza a' felesége, 's ilyen-
 képen sem pénze sem tinai nem vóltak.

J e l e n t é s.

„Imé ama régen várt munka, melly a' mi
 Nemzetünkben, az Ifjuságnak is 's másoknak is
 hátra maradásával eddig nap fényre nem jöhe-
 tett, mostan a' *Pesti Akadémiának Könyv nyom-
 tató Sajtója* alatt izzad, és ezen hónapban ki fog
 állani a' szorgalmatos világ piatzának verő fényé-
 re, ezen Név alatt: *Hat nyelven folytató Nemzeti
 Beszélgetések.* E' munkát magos póltzra emeli
 az a' kinek vagyon ajánlva, és a' könyv eleibe
 függesztetett elmélkedés a' nyelvek eredetéről,
 gyarapodásáról, és ama várt arany ideig ki mond-
 hatatlan ki palléroztathatóságáról, és az Auctor
 maga is, ki is ezt követő sok hasznos irásait az
 Erdemes közönséggel közleni szándékozik, mely-
 lyeket ama nevezetes *Dáciai Fénix* a' tudós *Ben-
 kő József* elmés neveltetése alatt még 1768-ban
 igen ifjúi állapotjában kezdett vala irogatni; an-
 nakutánna pedig e' nagy roppant Európának
 majd tsak nem minden tartományait meg járván,
 azoknak Minerváival hasznos esmérettséget ve-
 tett, és e' mái napig folytatott, és minden idő-

igen ifjúi állapotjában kezdett vala irogatni; annakutánna pedig e' nagy roppant Európának majd csak nem minden tartományait meg járván, azoknak Minerváival hasznos esmérettséget vetett, és e' mái napig folytatott, és minden időben szaporitgatni el nem múlatott. Ennek Néve: *Száldobosi és Márkói Nemes Paap János*, néhány Európai tudós társaságoknak tagja, a' *Hefs-Homburgi* és a' *Stokholmi* (ehez pedig ama Bóldog emlékezetű nagy *Mária Terésia* Királyné által egyesített) *Baváriai, Mezei Gazdaságban* elz-
közködő Társaságnak Secretariussa. Ezen Könyvet lehet illendő áron találni *Pesten* N. Iustitórius Könyvárosnál; *Debretzenben* N. Fekete Adámnál; *Kolosvárt* a' Reform. Collegiumnak Könyv-Nyomtató Műhelyében; *Enyeden* T. T. N. Benkő Ferentz Professornál; *Maros Vásárhelyen* Meltóságos Aranka György Úrnál; *Sáros Patakon* D. D. és Professor Öri Gabor Urnál; *Losontzon* N. Professor Rozgoninál; *Pápán* N. Professor Mártonnál; *Posonyban* Meltóságos T. T. Kánonok Szili Urnál.

J e l e n t é s.

Tek. Nem. Komárom Vármegyében fekvő *Tata* mező városában az oda való uradalomhoz tartozó szappanos ház, melly egészen jó materiálekból, és a' szappanos mesterséghez alkalmaztatva vagyon építve, udvarával, ehez ragasztott kertjével, és minden szappanos mesterséghez tartozó szerszámokkal és eszközökkel együtt, a' jövő Septemb. 12-ik napján kótyavetye által el fog adattatni. — Ahozképest a' kinek kedve vagyon magát *Tatában* le tenni, és a' szappanos mesterséget folytatni, jelenjék meg ottan a' feljegyzett napon dél előtt.